

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrlet K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.00.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inzerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — Inzerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inzerati po dogovoru. Inzerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavaj: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Brezuspešni napadi Italijanov.

Odbiti italijanski napadi na Albiolu.

Dne 24. septembra:

Na tirolski zapadni fronti so pregnali naši deželni strelci sovražne alpince z vrha Albiolo (severno od Tonalskega prelaza). Na visoki cesti Lavarone so bili napadi nekaterih italijanskih stotnij odbiti na Dureru (severo-zapadno od Costona). Približno 1000 Italijanov, ki so začeli korakati na vzhodnih obronkih Monte Piana proti našim pozicijam, je bilo prisiljenih po našem artiljerijskem ognju, umakniti se nazaj. V koroškem obmejnem ozemlju se je ponesrečil sovražni napadalni poskus na vrh Cellon (vzhodno od Plöckenskega prelaza). Na primorski fronti je prišlo včeraj samo do topovskih bojev.

Boji v tirolskih gorah.

Dne 25. septembra.

Na tirolski zapadni fronti je začela naša artiljerija streljati sedaj tudi v ozemlju Ortlerja. Neki sovražni oddelek, ki je prodiral v dolini Cedei, je pobegnil do Sv. Katarine, drugi je bil pregan iz svoje pozicije zapadno od Königspitze. Vzhodno od gorenje Daonske doline so pregnale naše čete sovražnika s Cime Latole. Na fronti ob Dolomitih se je izjalovil napad na našo pozicijo na Col di Boisu, pri čemer so zadele alpince, ki so se prostovoljno javili za to podjetje, velike izgube. V koroškem in primorskem obmejnem ozemlju se ni zgodilo nič pomembnega. Zapadno od Ronkov je uničila eksplozija neki italijanski privezni zrakoplov.

Italijani znova krvavo odbiti.

Dne 27. septembra.

Sovražnikovi poskusi, se približati naši poziciji na Monte Piano, so bili zavrženi. Ob severnem robu Doberdobske visoke planote se je razbil protinapad nekega besaljskega oddelka ob naših ovirah.

Italijani so v soboto koncentrirali svojo artiljerijo na bolnico Rdečega križa v Gorici.

Dne 26. septembra.

Delovanje Italijanov se je včeraj omejilo na ljuto obstreljevanje bolnice Rdečega križa v Gorici, ki je daleč vidno označena z ženevsko zastavo. Sovražna artiljerija je ta sanitetni zavod celo petkrat zadela, ena granata je prodrla do operacijske dvorane. Nadaljnih 53 granat je padlo v najbližnjo okolico poslopja. Vojaškega pomena ta, proti mednarodnemu pravu izvršeni čin ni imel, ker se daleč naokoli niso nahajale nobene čete.

Nečloveški akt brez primere v vojevanju v nasprotju z mednarodnim pravom je obstreljevanje bolnice Rdečega križa v Gorici od strani italijanske artiljerije. Italijani nočejo sprevideti, kakor se nam zdi, da ne morejo doseči nobenega uspeha proti goriškemu mostišču in želijo dokazati, kako sigurno strelja njihova artiljerija, potom bombardiranja te bolnice, ki je zaznamovana vidno na daleč z ženevskim križem in je tudi drugače znana italijanski artiljeriji po štiri mesece dosedanega obstreljevanja v tem prostoru kot sanitetni zavod. Hipokritično bi bilo, ako bi se ne priznalo, da so, žal, slučajni, ko padejo kakšni slučajni zasedki na sanitetne zavode, in tudi misliti si je mogoče, da artiljerija strelja na kako poslopje, zaznamovano z ženevskim križem, ako se opazi, da so tam skrite bojne čete ali opazovalci pod zaščito Rdečega križa. Vsled geografičnih razmer pa je znano Italijanom iz mnogih nevarljivih momentov, da v Gorici ni ne čet, ne artiljerije in da poslopje, v katerega operacijsko dvorano padejo lahko italijanski zasedki ravno v trenutku, ko se operira italijanskega ranjenca, služi samo namenu zdravljenja ranjenec.

Obstreljevanje Gorice.

Dne 25. t. m. so Italijani obstreljevali tako ljuto, kakor že dolgo ne. Italijanske baterije so začele svoje delo zjutraj ob 8. in trideset in trajalo je bombardiranje s topovi 7- in 15cm kalibra do

pol 11. Hudo je bilo v središču mesta obstreljevanje Semeniške ulice, hudo na Placuti. Ljudje so škripali z zobmi, češ, kaj res hoče nam kruti sovražnik popolnoma uničiti Gorico! Učinki obstreljevanja seveda niso taki, kakršnih si želijo Italijani, ki menda iščejo vojaštvo, pa ga ne morejo dobiti, pa naj streljajo na to ali ono stran mesta.

Zrtev tega obstreljevanja v Semeniški ulici je neki stotnik. Prejšnji večer je prišel v Gorico iz jarkov v Olavju, da se odpočije s svojo stotnijo, ali prišel je v smrt. Tam v jarku ga ni doletela, dasi jej je bil izpostavljen noč in dan, v Semeniški ulici ga je dohitel šrapnel in mu zadal smrtne poškodbe. Ubogi stotnik se je splazil po vseh štirih do bolnice Rdečega križa in tam izdihnil... Ranjena je bila tudi neka ženska. Po Gosposki ulici so ropotali šrapnelni lonci in se razbijali, poredna mularija pa je tekala po lonce in jih spravljala v veže; zaman ves trud, da bi spravil te otroke k pameti.

Italijani so obstreljevali Gorico tudi v četrtek 23. t. m. Po daljšem času so ta dan začeli z močnim obstreljevanjem. Cela črta od južne postaje do državne je trpela pod tem obstreljevanjem. V ulici Barzellini je bila ranjena neka deklica. Na Placuti je dobila italijanske izstrelke v glavo neka ženska, mati dveh otrok, baš ko jej je izročil pismonoša pismo njenega moža, ki se nahaja v Galiciji. Uboga žena je umrla. Na Placuto in Semeniško ulico je padlo obilo šrapnelov.

Na Kalvariji se je odigral, kakor smo čuli v mestu, znamenit notranji boj v jarkih. Italijani so rili skozi in prišli blizu enega naših jarkov, steno so naši predrli in potem planili na Italijane ter jih vrgli nazaj. Jarki so izdelani krasno in v nekaterih je oprema taka, kakor v kaki elegantni sobi.

Varstvo ženevske konvencije.

Zvezni predsednik avstrijskega društva Rdečega križa, grof Traun, je poslal mednarodnemu odboru Rdečega križa v Zenevi brzjavko, v kateri kaže na obstreljevanje z ženevsko zastavo na daleč vidno zaznamovane bolnice Rdečega križa v Gorici od strani Italijanov po poročilih avstro-ogrškega generalnega štaba in prosi mednarodni odbor v imenu človeštva, naj tudi sedaj kakor vedno vporabi veliko moralčno moč svoje besede v varstvo ženevske konvencije in naj posvari še

PODLISTEK.

Oton Zupančič:

Sto ugank.

Kadar naš ljubi Zupančič izda zbirko svojih pesmi, se mi zdi, kakor da se je nad nami razvedrilo, pa se prikazalo modro nebo in posijalo nebeško solnce.

Kadar zapoje Zupančič, tedaj izpregovori slovenska duša, vsa mehka pa vsa globoka in vsa nežna. In ta govornica gre do dna naših src. kakor je privrela iz globokega, čistega vrelca oblagodarjene pesniške duše.

Te dni je „Ombadina“ izdala Zupančičevih „Sto ugank“, katerim je pesnik tako preprosto a tako točno napisal na čelo:

Sto ugank —
tristo zadr
tristo zank.

Podajamo na izbero nekaj teh krasnih ugank. Gotovo bo čitatelj hotel izvedeti še za druge, prav tako lepe. Zato si bč kupil mično zbirko (cena 90 vinarjev.)

2. Biserne brez kril čebele
snoči stiha priletele,
noč na travi prenočile,
davi v solnce se poskrile.

9. Sredi polja jasen grad:
sama okna, nič ni vrat;
bogatin pridejo,
okna z zlatom zazidajo.

13. Bela nožica,
zelena devica,
glavo je sklonila,
lase razpustila.

20. Pedenj — človek; laket — brada
z okna mu po steni pada.

25. Kakšne so to kuharice:
vse so lončke prevrnile,
niti kapljice prelile.

47. Kupa polna božje slave
se razliva čez višave.

50. Zlato solnce,
v solncu luna,
v luni hlebček,
v hlebčku Bog.

51. Žolt je lonček,
bel pokrovček,

pokrovčka ne odkrijem,
iz lončka se napijem.

55. Ta je v temnici podzemeljski bil,
bil je rezan,
bil je vezan,
svojo sladko kri je prelil,
prišel na to slavje —
bratcem vsem na zdravje.

67. Leseni dvorci,
dišeči zastorci,
koščeni predalčki,
v njih sladki malčki.

72. Iz razdrtega korita
lačna vrana sito pita.

82. Od gore do gore pajcolan,
z nebeškimi zvezdami pretkan.

94. Polivka, polivka čez ves svet,
v polivki velikih žgancev pet.

99. Suha starka na strehi čepi,
pisan jezik na cesto moli!

100. Mavrica na tri pramence —
Bog poživi vse Slovence.

enkrat bojujoče se države, držati se tega, za kar so se slovesno obvezale, in pred vsem naj ščitijo in spoštujejo sanitetne zavode Rdečega križa in njihovo osobje.

Odbiti napadi pri Dolomitih.

Dne 28. septembra:

Na fronti v Dolomitih smo danes zjutraj z ročnimi granatami odbili sovražnikov napad proti Col de Bois. Včeraj so Italijani znova obstreljevali bolnišnico Rdečega križa v Gorici s kakimi 50 granatami, akoravno je na tem sanitetnem zavodu, ker ga še nismo mogli popolnoma izprazniti, še plapolala ženevska zastava. V odseku Doberdob je naš ogenj preprečil poskus napasti Monte dei sei Busi.

Italijanski napadi na Mrzli vrh in pri Dolju odbiti.

Dne 29. septembra.

V ozemlju Stilsferjocha je uničil ogenj naše artiljerije več sovražnih topov. Napad, ki so ga pričeli Italijani na visoki planoti Folgaria severno od Costona se je po kratkem boju s puškami razbil.

Proti Mrzlemu vrhu in tolminskemu mostišču je pričel včeraj popoldan silno ljut artiljerijski ogenj, kateremu je sledil zvečer po eden napad na imenovani hrib in pri Dolju. Oba napada sta bila odbita ob naših ovirah. Pri Dolju so vrgle naše čete sovražnika, ki je vdrl skozi razstreljene ovire, takoj zopet ven. Kakor vedno, so ostale vse pozicije trdno v naših rokah. V ostalem bojevanju na primorski fronti ni prekoračilo običajnega topovskega ognja in prask.

Boji na zapadni tirolski fronti. — Pred Mrzlim vrhom se je moral sovražnik umakniti.

Dne 30. septembra.

Na tirolski zapadni fronti so se vršili preteklo noč boji v ozemlju Adamello. Naša artiljerija je zavrnila sovražnikov poizkus napasti sedlo zapadno od Cima Presena. Tudi pri koči na Mandronu so se morali Italijani po večurnem boju umakniti. Takisto so ponoči dvakrat brezuspešno napadli naše pozicije na visoki planoti Folgaria.

Ravnatoko so se na koroški fronti ponesrečili ponočni napadi na našo utrjeno črto zapadno od Bambachgrabna pri Pontablu.

Boji pri Tolminu in severno se nadaljujejo. Pred Mrzlim vrhom se je umaknil sovražnik na svoje stare pozicije nazaj. Proti Dolju je opetovano napadal, pa je bil vedno odbit. Danes zjutraj je pričela italijanska artiljerija, katere ogenj je bil že včeraj živahen, znova obstreljevati prostor pri Tolminu.

Uspeh oklopnega vlaka.

Na dan 11. septembra se je napotil naš oklopni vlak proti Soški dolini in približal vходу v predor. Z veliko napetostjo smo pričakovali uspeh tega nevarnega podjetja. Italijani so spali, kar se začne naenkrat strašen ogenj vsipati iz oklopnega vlaka proti predoru; temu ognju so se pridružile še ostale naše baterije in strojne puške, izmed katerih je pustošila posebno ona naših junaških Dalmatincev. S pomočjo božjo, uspeh je bil tu. Zjutraj ob 6. uri se je povrnil junaški poveljnik oklopnega vlaka, nadporočnik Sch., in nam pripeljal 10 vjetnikov, 22 pušk, 1 celo strojno puško, raznega vojnega materijala in ostalega plena.

Vojna z Rusijo.

Ob dolnji Ikvi so naše čete osvojile neko visoko rusko pozicijo.

Dne 24. septembra.

Na severo-vzhodu včeraj ni bilo nikake premebe. Dočim je v vzhodnji Galiciji vladal mir, je došlo v prostoru Novega Aleksinijevega in na dolnji Ikvi do ljutih bojov. V prvo imenovanem odseku so napadli Rusi pod močnim artiljerijskim streljanjem 11 vrst globoko naše črte. Bili so povsodi z najtežjimi izgubami vrženi nazaj, pri čemer so jim naše čete, ki so silile za njimi, v protinapadu vzele še eno visoko pozicijo. Neka ruska baterija je bila od naše artiljerije razstreljena. Pri Rydomlu je padlo na razmeroma ozkem bojišču 11 oficirjev in 300 mož v naše roke. Tudi poskusi sovražnika prekoračiti spodnjo Ikvo so se izjalovili. Severo-zapadno od Kolkov na Stiru je pregnalo naše konjeničstvo sovražnika iz nekaterih krajev. Na Litavskem se boreče avstro-ogrške čete so pridobile na prostoru, zasledujoč sovražnika.

Nemški centrum je strl ruski odpor na celi fronti.

Dne 24. septembra.

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga je jugozapadno od Lenevadena zopet osvojila kraja Rose in Strigge, ki smo ju bili provizorično opustili. Pred Dvinskem smo severo-vzhodno od Smeline jurišali še nadaljne ruske pozicije in vjeli pri tem 1000 mož. Naše pri Vilejki v boku umikajočih se Rusov se nahajajoče sile se trdovratno bojujejo. Močni ruski napadi so bili na eni točki prehodno uspešni. Pri tem smo izgubili več topov, katerih moštvo je vztrajalo do zadnjega. Fronta, ki je sovražniku ostro za petami je prekoračila črto Soli-Olišani-Trabi-Ivše-Novo Grodek.

Armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega je strla odpor sovražnika na celi fronti. Pri zasledovanju smo dospeli do odseka Serveč nad Koreliši ter do odseka Ščara severozapadno od Krašina. Dalje proti jugu se vršijo še boji s sovražnimi zadnjimi voji. Vjeli smo 100 mož in ugrabili 3 strojne puške.

Armadna skupina generala feldmaršala von Mackensena je vzela eksponirane oddelke severovzhodno in vzhodno od Logišina pred obkoljevalnim ruskim napadom nazaj na Oginski kanal in za Jasjoldo. Oddelki so pri tem odpeljali seboj 2 častnika in 100 mož kot vjetnike.

Dne 25. septembra.

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Ruski napadi jugozapadno od Lenevadena ter pri Vilejki in Rabunu so bili odbiti. Naši napadi na fronti južno od Solov se nadaljujejo. Rusi se še upirajo našemu prodiranju na splošni črti Smorgon—Višnev zapadno Zaberezine—Djeljatič (ob izlivu Berezine v Njemen). Pri Fridrichštatu je nemški letalec sestrelil ruski aeroplan.

Severno od Korelipšov se Rusi trdovratno branijo. Čete armadne skupine generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega so jurišale mesto Negnjeviči (severovzhodno od Novega Grodka) ter so odbile več silnih protinapadov. Vzhodno in jugovzhodno od Baranovičev naš napad na zapad-

nem bregu Ščare napreduje. Vjeli smo par sto sovražnikov. Zapadno od Medvjedičev in južno od Lipska smo dospeli do Ščare.

Uspehi naše konjenice ob Stiru.

Dne 25. septembra.

Položaj na severovzhodu je neizpremenjen. V vzhodni Galiciji je izvršil sovražnik vrsto zopet deloma jako ljutih napadov, ki so dospeli na posameznih točkah do naših jarkov, ki pa so bili povsodi krvavo odbiti. Rusi so imeli velike izgube. Število včeraj in predvčerajšnjem s črte ob Ikvi pripeljanih vjetnikov znaša 20 oficirjev in okoli 4000 mož. V gozdnem in močvirnem ozemlju ob spodnjem Stiru prodirajoča avstro-ogrška konjenica je iztrgala sovražniku zopet nekaj vstrajno branjenih krajev. Na Litavskem so predrle naše čete do okolice Krasina.

Hindenburgove armade so izvojevale nove uspehe.

Dne 26. septembra.

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga je odbila vzhodno od Vilejke nove ruske napade. Zapadno od Vilejke se vršijo ljuti boji. Na fronti med Smorgonom in Višnjevom smo na več točkah vdrl v sovražne pozicije. Boj še traja. Severozapadno od Zaberezine je vrgel naš napad Ruse čez Berezino nazaj. Dalje proti jugu pri Djeljatičih in Ljubčal, smo dospeli do Njemena. Vjeli smo 900 sovražnikov ter vplenili dve strojni puški.

Bitka pri Novem Aleksinjevu se je končala z ruskim porazom.

Dne 26. septembra.

Sovražnik je tudi včeraj nadaljeval z velikim naporom sil svoje poizkuse, razbiti našo fronto pri Novem Aleksinjevu. Več dni trajajoča bitka se je končala s popolnim porazom. Kjerkoli se je bilo sovražniku prehodno posrečilo vdreti v kak naš strelski jarek, povsodi so ga vrgle naglo prispele rezerve zopet nazaj. Še včeraj popoldne in zvečer so se razbili južno od Novega Aleksinjeva deseterkrat ponovljeni ruski napadi, in vzhodno od Zalošč smo odpeljali v vjetništvo sovražne oddelke, ki so si skozi razstreljene ovire prokrčili pot v naše pozicije. Na fronti Ikva—Stir je sovražnikovo delovanje obnemoglo. V vzhodni Galiciji je vladal mir. Na Litavskem se boreče c. in kr. bojne sile so vrgle sovražnika pri Krasinu na vzhodni breg gorenje Ščare.

Rusi so opustili svoje pozicije pri Dubnu.

Dne 27. septembra.

Podobno kakor v vzhodni Galiciji in ob Ikvi je ruska protiofenziva razbita sedaj tudi v ozemlju volinjskih trdnjav. Sovražnik je zapustil včeraj svoje pozicije severozapadno od Dubna ter v odseku Stira pri Lucku in se umika v vzhodni smeri nazaj. Mostišče vzhodno od Lucka je zopet v naših rokah. Na naši fronti južno od Dubna je mestoma streljala artiljerija in so se vršile praske.

Boji pri Zaleszczykih.

Severno in severovzhodno Zaleszczykov se vrše hudi boji. V petek popoldne se je začel mo-

čan artiljerijski napad. Našim se je po ljutih bojih posrečilo, vzeti sovražniku več pozicij in ga prisiliti, da se je umaknil. Pridobljeno ozemlje postaja vedno večje. Rusi so na tem mestu zbrali močne oddelke Čerkesov

Napad nemških letalcev na rusko vojno brodovje v zalivu Rige.

Dne 27. septembra.

V morskem zalivu Rige so nemški letalci napadli ruske vojne ladje med njimi eno linijsko ladjo. Opazili smo, da sta bila linijska ladja in en torpedni rušilec zadeta. Rusko brodovje jo je naglo odkurilo v severni smeri.

Na jugozapadni fronti Dvinska smo iztrgali sovražniku zopet eno pozicijo. 9 častnikov in nad 1300 mož je vjetih, 2 strojni puški ugrabljeni. Zapadno od Vilejke napadamo naprej. Južno od Smorgona smo odbili močne sovražne protinapade. Med Krevom in Višnjevom so naše čete napredovale.

Desno krilo in armadna skupina generala feldmaršala princa Leopolda Bavarskega so očistile sovražnika zapadni breg Njemena pri Ščesih Serveču in zapadni breg Ščare. Vzhodno od Baranovičev drži sovražnik mostišče. Vrši se boj na celi fronti.

Rusi so se umaknili za reko Putilovko.

Dne 28. septembra

Avstrijsko-ogrške čete in nemške bojne sile ob Stiru so grozile sovražnika obkoliti; vsled tega je bil prisiljen opustiti svojo z velikimi žrtvami pričeto ofenzivo v ozemlju volinjskih trdnjav. Rusko umikanje je trajalo do včeraj celi dan in sovražne vojske so šle za Putilovko. Naše armade jih zasledujejo. V bojih z zadnjimi boji vzhodno od Lucka so vjele naše čete 4 častnike in 600 mož.

Ruski poraz pred Dvinskom.

Dne 28. septembra.

Včeraj na jugozapadni fronti nazaj potisnjeni sovražnik se je skušal držati na svojih zadaj ležečih pozicijah. Bil je napaden in poražen. Južno od Drisojatskega jezera so se vršili konjenički boji. Rezultat armade generalobersta von Eichhorna v bitki pri Vilni, v kateri je bil vržen poražen sovražnik čez črto Naroško jezero-Smorgon-Višnov, znaša na vjetnikih in materijalu: 70 častnikov, 21.908 mož, 3 topove, 72 strojnih pušk, in mnogo prtljage, ki jo je moral sovražnik pri svojem naglem umikanju pustiti na bojišču. Pregled tega plena se je mogel vsled našega naglega prodiranja sestaviti šele sedaj. Številke o katerih smo doslej poročali niso tu zapopadene. Južno od Smorgona je naš napad napredoval. Severovzhodno od Višnova je sovražna pozicija predrta. 24 častnikov in 3300 mož je bilo pri tem vjetih, 9 strojnih pušk vpljenih.

Prodiranje nemških čet med Smorgonom in Višnjevom.

Dne 29. septembra.

Napad armadne skupine generala feldmaršala von Hindenburga jugozapadno od Dvinska je prodrl do višine Sventenskega jezera. Južno od Drisvijatskega jezera in pri Postavah se konjenički boji nadaljujejo. Naša kavalerija je bila uspešno podpirala operacije armade generalobersta von Eichhorna prodirajoča proti bokom sovražnika, potem pa je zapustila okolico pri Vilejki in vzhodno od nje. Sovražnik je ostal nedelaven. Zapadno od Vilejke smo z artiljerijskim ognjem razpršili nepredvidno prodirajoče sovražne kolone. Med Smorgonom in Višnjevom naše čete zmagovito napredujejo.

Pri armadnih skupinah princa Leopolda Bavarskega in gm. von Mackensena se ni zgodilo ničesar bistvenega.

Naše in nemške čete so jurišale ob Korminu ruska oporišča.

Dne 30. septembra.

V močvirnatem ozemlju potoka Kormina so jurišale avstro-ogrške in nemške čete več oporišč, pri čemer so bili vjeti 4 častniki in 1000 mož. Sestreljena sta bila dva letalca.

C. kr. bojne sile na Litavskem so zavrnilo ruske napade. V bojih je prišlo mestoma do spopada na nož in na pest. Sovražnik je imel velike izgube.

Vzhodno od Smorgona so predrle Hindenburgove čete rusko pozicijo.

Dne 30. septembra.

Južno od Dvinska je potisnila armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga sovražnika nazaj v ožine med jezeri vzhodno od Velesova. Kavalerijski boji med Drisvijatskim jezerom in okolico pri Postavah so bili za naše divizije uspešni. Vzhodno od Smorgona je bila sovražna pozicija v jurišu predrta. Vjeli smo 1000 mož, med njimi 7 častnikov, ugrabili 6 topov, 4 strojne puške. Južno Smorgona boj še traja.

Veleposestva na Poljskem.

Ruska država ima na Poljskem ogromna veleposestva. Dobila jih je največ na ta način, da je

pri poljskih revolucijah udeleženi plemenitašem posestva konfiscirala. Po poljski revoluciji l. 1831. je ruska vlada vsa posestva poljskega kraljestva proglasila za rusko državno last. Konfiscirala je pa tudi privatna veleposestva. Samo l. 1835. je 2339 slahčičem konfiscirala posestva. En del teh posestev je ostal državna last, drugi del je bil razdeljen med ruske dostojanstvenike. Takih majoratov je ruska vlada do l. 1860. ustavila 350. Hotela je na ta način ustvariti kasto ruskih veleposestnikov na Poljskem. Zdaj zahtevajo poljski časopisi, naj se vsi ti majorati razveljavijo in naj postanejo najprej državna last, potem pa se naj vrnejo naslednikom nekdanjih lastnikov.

Koncentracija silnih ruskih čet vzhodno od Vilne.

Iz izvanjanj ruskih vojaških strokovnjakov sledi, da koncentrirajo Rusi v prostoru Lida-Vilna ogromne množice vojaštva. Tem četam so se posebno pridružile posadke trdnjav Kovno, Grodno in Brest Litovsk.

Ruske univerze kot učilnice za izdelovanje municije.

Profesorski zbor moskovske univerze je sklenil, da naj se porabijo vseučiliški laboratoriji za izdelovanje eksplozivnih snovi. Fizikalni inštitut naj se preosnuje v delavnico za projekte in patrone. V teh laboratorijih naj se izučijo dijaki, da bodo sposobni prevzeti vodstvo novih izdelovalnic municije, ki se ustanovljajo.

Ruski letalec nad Černovicami.

Dne 28. septembra dopoldne je prišel vnovič ruski letalec in metal na Černovice bombe, ki pa niso eksplodirale. Popoldne je zopet prišel, krožil nad kolodvorskim okrajem in metal bombe. Nekatere so padle na stransko poslopje pivovarne in razbile streho ter opravilo. Izmed navzočih oseb ni bila nobena ranjena. S hudim obstreljevanjem je bil letalec pregan.

Avstrijsko-srbska vojna.

Delovanje naše artiljerije pri Belgradu in Topčideru.

Dne 25. septembra.

Naša artiljerija je obstreljevala uspešno srbske trupe v prostoru Belgrada in sovražno pehoto na višini Topčider. V ostalem je tudi na jugovzhodu položaj neizpremenjen.

Francoski vojni material za Srbijo.

Francoski parniki so zopet pripeljali 5000 ton vojnega materiala za Srbijo. Težko natovorjeni vlaki drdrajo neprestano iz Soluna čez srbsko mejo.

Ruski vojni material za Srbijo.

Iz Turnu Severina javljajo: V torek so pripeljali 4 veliki ruski parniki in 16 šleparjev vojni material v srbsko donavsko pristanišče Prahovo.

Položaj na srbskem bojišču.

Dne 28. septembra.

Naša artiljerija je motila sovražnikova utrjevalna dela ob doljeni Savi. Belgrajski trdnjavski topovi so oddali na mesto Zemun nekaj strelav, ki so svoj cilj zgrešili.

Od srbske fronte.

Iz vojnega poročevalskega stana javljajo: Na srbski fronti se sovražnik trudi, da bi višave na južnem bregu Save in Donave utrdil. V belgrajski trdnjavi sfoječi angleški topovi, najbrž slabše ameriško blago, se pri obstreljevanju Zemuna, dne 28. t. m. niso posebno obnesli.

Srbski letalci pri rekognosciranju.

Reuter javlja iz Niša: Deset srbskih aeroplanov je poletelo 60 milj daleč v notranjost Ogrske. Letalci so videli le malo avstrijskih čet, nemških pa nobenih.

Francosko-angleška ofenziva od morja do Vogezov.

Ponesrečen angleški napad pri kanalu La Bassée.

Dne 24. septembra.

Delovanje artiljerije in letalcev se je tekom včerajšnjega dne povečalo. Napad, ki so ga pričeli beli in črnopolti Angleži jugovzhodno od kanala La Bassée, se je že v našem artiljerijskem ognju ponesrečil. Na obali smo sestrelili angleško letalo, pilot je bil vjet.

Po večdnevni artiljerijski pripravi so prešli Francozi in Angleži na celi fronti od morja do Vogezov v ofenzivo.

Dne 25. septembra.

Na celi fronti od morja do Vogezov je postal sovražni ogenj silnejši ter se je razvil vzhodno od

Ypresa med kanalom La Bassée in Arrason in v Champagni od Prosmesa do Argon do največje ljutosti. Po deloma 50uri najsilnejši artiljerijski pripravi pričakovani napadi so pričeli.

Med železnicama Ypres—Roulers in ono v Comins so udarili danes zjutraj Angleži. Njihov napad na severnem krilu je bil v boju moža proti možu pred našimi pozicijami in v njih samih že odbit. Nadalje napadajo severovzhodno in jugovzhodno od Armentieresa ter severno od kanala La Bassée. Poskušali so se pri tem posluževati plinov in smrdečih bomb.

Dne 23. septembra so vdrl, kakor se je naknadno izvedelo, Francozi v naše razstreljene jarke pri Sochezu. Bili so takoj zopet ven vrženi. Včeraj so bili pri Souchezu in na obeh straneh Neuville zopet odbiti.

V Champagni od Prosmesa do Argon so se vršili francoski napadi, ki so bili ponajveč odbiti. Deloma jih je razbila že naša močna artiljerija, deloma so se ponesrečili šele nekaj korakov pred našimi ovirami v ognju naše pehote in strojnih pušk. Nazaj se valeče sovražne množice so imele v silno ljutem artiljerijskem in strojnem ognju jako znatne izgube. Na posameznih točkah fronte se bližinski boj še vrši. Slaboten francoski sunek na Pezange la Grande (severno od Luneville) ni imel nobenega uspeha.

Dne 25. septembra.

V odseku Anaforte je vplnil naš z desnega krila odposlani poizvedovalni oddelek 43 pušk in municije. 25. septembra je obstreljevala naša artiljerija taborišče sovražnika za Mestaetepe in povzročila težke izgube. V odseku Ariburnu je uničila neka mina sovražno protimino. Naša artiljerija na levem krilu je obstreljevala sovražne pozicije metalcev bomb, prisilila sovražno artiljerijo, da je umolknila in pognala v beg tri transportne ladje, ki so se začele izkrcavati na višini Ariburnu. V odseku sedil Bahr je eksplodiralo več bomb v strelskih jarkih sovražnika.

Dne 26. septembra.

Boji, ki se vršijo vsled že mesece pripravljene francoske in angleške ofenzive, so se na velikem delu fronte nadaljevali, ne da bi približali napadalce na omembe vreden način njihovemu cilju. Ob obali so poskusile poseči v boj tudi angleške ladje, ki so obstreljevale zlasti Zeebrügge. Uspeha niso imele. Ena ladja se je potopila, dve ste bili poškodovani, ostale so se umaknile.

V odseku Ypres je imel sovražnik velike izgube. Uspehov si ni izvojeval. V naših rokah so pustili Angleži dva častnika, 100 mož in 6 strojnih pušk.

Jugovzhodno od Lille se je posrečilo sovražniku potisniti neko našo divizijo iz najsrednejše pozicije v drugo obrambno pozicijo nazaj. Pri tem smo imeli naravno znatne izgube tudi na vsakovrstnem materialu, ki smo ga bili rabili pri zgradbah med pozicijami. Vršeči se protinapadi ugodno napredujejo. Razvaline nekdanje vasi Souchez smo prostovoljno opustili. Mnogoštevilni drugi napadi na tej fronti so bili gladko odbiti, na mnogih točkah z najtežjimi izgubami nasprotnika. Pri tem se je posebno odlikoval 29. domobranski polk, ki je bil moral pri prediralnem poskusu v mesecu maju vzdržati severno Neuville glavni sunek. Tu smo vjeli 1200 mož, med njimi enega angleškega brigadnega poveljnika ter več častnikov in ugrabili 10 strojnih pušk.

Tudi pri borenju med Reimsom in Argonami je morala neka nemška divizija severno od Perthesa opustiti svojo skoro vsled 70urnega neprestanega obstreljevanja razbito sprednjo pozicijo ter zavzeti svojo drugo 2 do 3 km za prvo ležečo črto. V ostalem pa so se tudi tu vsi sovražnikovi poskusi predreti našo fronto ponesrečili. Posebno trdovratni boji so se vršili severno od Mourmelon le Grand in tik zapadno od Argon. Tu so naše vrle čete prizadejale napadalcem tudi največ škode. Severo-nemški in hesenski domobranci so se bili odločno. Vjetih je bilo več kakor 3750 Francozov med njimi 39 častnikov.

Tekom boja so imeli naši letalci dobre uspehe. Eden naših bojnih letalcev je sestrelil angleško letalo pri Combray. Južno od Metzja je strmoglavil poročnik Bölle, ki je napravil svoj vzlet za poskušnjo, aeroplan sistema Voisin na tla. Podčastnik Böhm, ki se je dvignil v obrambo proti napadu francoskega iz 3 letal obstoječega brodivanja na Freiburg, je strmoglavil 2 aeroplana. Tretji mu je ušel.

Francosko-angleška ofenziva znatno ponehala.

Dne 27. septembra.

Ob obali je vladal mir. Zelo oddaljene ladje so oddale le posamezne strele brez učinka na okolico Middelkerke. V odseku Ypres sovražnik svojih napadov ni ponovil. Jugovzhodno od Lille smo s protinapadi ustavili celo sovražno ofenzivo. Ljuti sovražni posamezni napadi so se razbili severno in južno od Loosa z največjimi izgubami za Angleže. Tudi v okolici Souchez in na obeh straneh Arrasa so bili vsi napadi krvavo odbiti. Število vjetnikov se je zvišalo na 25 častnikov in

nad 2600 mož, število vpljenjenih strojnih pušk na štirinajst.

Francoska ofenziva med Reimsom in Argonami ni prav nič napredovala. Vsi sovražnikovi napadi, ki so bili osobito ljuti ob cesti Sommes—Pysnippe ter severno od Beau Sejour, Ferme, Masiges in vzhodno od Aisne, so se ponesrečili z najtežjimi izgubami za neprijatelja. Število vjetnikov se je zvišalo tu na 40 častnikov in 3900 mož. Tri bojna letala, med njimi eden francoski bojni veleaeroplan, so bila včeraj strmoglavljena v boju v zraku severovzhodno od Ypresa, jugovzhodno od Lille in v Champagni, 2 sovražni letali so sestrelili topovi in puške jugovzhodno od Lille ter v Champagni. Sovražni letalci so bombardirali mesto Peronne, kjer ste bili 2 ženski in 2 otroka ubiti, 10 drugih prebivalcev pa je bilo težko ranjenih.

Angleški in francoski poskusi prodreti nemško fronto so se ponesrečili.

Dne 28. septembra.

Sovražnik je tudi včeraj poskušal predreti našo fronto, ne da bi dosegel kakršnekoli uspehe. Nasprotno pa je imel na mnogih krajih jako občutne izgube. Pri Loosu so izvršili Angleži nov napad s plinom. Razpihnil se je brez vsakega učinka. Naš protisunek je povzročil, da smo pridobili mnogo ozemlja ter vjeli 20 častnikov in 750 mož, tako da se je zvišalo število vjetnikov na tej točki na 3397. Vpleni smo 9 nadaljnjih strojnih pušk.

Pri Souchez, Angre, Roelincourt in sicer na celi fronti v Champagni do obznožja Argon smo francoske napade popolnoma odbili. V okolici Souaina je pognal sovražnik v čudnem nepoznanju položaja svoje kavalerijske mase v boj, ki smo jih seveda naglo postrelili, tako da so zbežale. Pri obrambi proti napadom so se posebno odlikovali saksonski rezervni polki in čete divizije Frankobrod na Meni.

V Argonah smo mi izvršili majhen protisunek, da zboljšamo pozicije pri Sille Mort. Imel je zaželjeni uspeh ter nam povrh omogočil vjeti 4 častnike in 250 mož. Na višini Combres smo včeraj in predvčerajšnjem z obrežnimi razstrelitvami razrušili in zasuli sovražno pozicijo v široki fronti.

Napredovanje nemških protinapadov pri Loosu.

Dne 30. septembra.

Sovražnik je nadaljeval svoje prodiralne poskuse le v Champagni.

Južno od ceste Mesnil-Ypres smo pognali v zrak neko od ene angleške kompanije zasedeno pozicijo. Severno od Loosa so naši protinapadi polagoma napredovali.

Jugovzhodno od Soucheza se je posrečilo Francozom na dveh manjših krajih vdreti v naše črte. Tam se boj še vrši. Francoski delni napad južno od Arrasa je bil z lahkoto odbit. Boji med Reimsom in Argonami so bili srditi. Južno od Sainte Marie á Py je predrila sovražna brigada našo pozicijo v najsrednejših jarkih ter je zadela na naše rezerve, ki so v protinapadu vjele 800 sovražnikov, ostale pa uničile. Mnogo francoskih napadov med cesto Somme-Py-Souain in železnico Challerange-Saint Menehould je bilo včeraj deloma v srditih bližinskih bojih s težkimi izgubami za sovražnika odbitih. Danes zjutraj se je ponesrečil silen sovražnikov napad severozapadno od Massiges. Severno od Massiges smo izgubili višino 191, ki je bila celo izpostavljena sovražnikovemu ognju z boka.

Na ostalih frontah so se vršili boji artiljerije in z minami z menjajočo silo.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

Dne 25. septembra. Agence Telegr. Milli. Glavni stan javlja:

Dardanelaska fronta: Pri Anaforti so naše poizvedovalne kolone zavojevale na levem krilu sovražnega strelskega jarka kakih 30 pušk in vojnega materiala. Zavojevali smo nekaj pozicij, ki jih je bil sovražnik zavzel pri izkrcanju na tem krilu. Pri Ari Burnu slabo medsebojno obstreljevanje. Pri Sedil Bahru je naš oddelek z ročnimi granatami na levem krilu napadel sovražnikove pozicije za metanje bomb, kar je sovražniku onemogočilo metati bombe.

Dne 23. septembra.

Pri Anaforti so napadle naše poizvedovalne patrolje za bombami strelske jarke sovražnika, mu prizadejale izgube in vpleni puške in municijo. Po naših konstatacijah je naše obstreljevanje sovražnega tabora pri Bujuk—Kemykli dne 22. septembra napravilo resno škodo. Pri Ari Burnu je uničila naša artiljerija na desnem krilu strelske jarke, del utrdb in smo pogreznili z gradbenim lesom obložene jadrnice. V noči od 21. na 22. septembra smo spravili na istem krilu eno mino do eksplozije in neko sovražno protimino smo razdri. Pri Sedil Bahru smo pobili dne 21. septembra v okolici Kereviždere sovražno patroljo obstoječo iz enega oficirja in devet mož. Naša artiljerija je pri-

silila neko pred tem krilom postirano sovražno baterijo, da je umolknila, in pognala sovražni torpedni čoln, ki se je bližal Hisarlik Burnu, v beg. Naše obrežne baterije so pregnale s svojim ognjem sovražni torpedni čoln, ki se je bližal morki ožini, in so obstreljevale učinkovito sovražne čete pri Mortplimanu in sovražno artiljerijo pri Hisarliku.

Dne 21. septembra je vrglo sovražno letalo brez rezultata tri bombe na vojaško bolnišnico v Dardanelah, katerega položaj in znamenje za spoznanje sta bila znana že dolgo časa.

Nemško zlato za Turčijo.

Bukareški listi javljajo, da je te dni poslala Nemčija en vagon, v katerem se je nahajalo 4830 kg zlata v nemških markah, več kosov suhega zlata in velika svota nemških bankovcev, skozi Romunijo v Turčijo.

* * *

Portugalske priprave za vojno.

Portugalska dela z vnemo vojaške priprave. Zadnje velike vaje se v uradnih krogih smatrajo za popolnoma uspele. Vojni minister namerava poslati na razne fronte zaveznikov odposlanstva, da opazujejo vojno delovanje in se nauče delati strelske jarke. Novi prezident, ki nastopi svoje mesto 5. oktobra, bo poskusil spraviti na čelo novega ministrstva voditelja demokratov Alfonza Costo, ki je odločno za to, da poseže Portugalska ob strani Angleške v vojno.

Ministrstvo bo novemu prezidentu ponudilo demisijo, ostane pa do decembra na svojem mestu. Potem pride na krmilo izključno demokratično ministrstvo z Alfonzom Costo.

Portugalska ekspedicija v Angolo.

Portugalska vlada je sklenila, odposlati posebno ekspedicijo, sestojčo in 4000 mož pehote, 400 jezdecev, 1 oddelek artiljerije in 1 oddelek strojnih pušk iz Angole v Mozambique.

* * *

Švica pod kontrolo četverozeve.

Tudi Švica se je morala ukloniti pritisku entente, ki ji je grozila zapreti ves uvoz od morja. Pred par dnevi je Švica po dolgih pogajanjih pristala na to, da se ustanovi poseben „uvozni trust“ (Société suisse de surveillance économique), ki je edini pooblaščen in upravičen uvažati v Švico blago preko ali iz ententnih dežel. Ta pravica je omejena. Švicarsko importno društvo sme uvažati le toliko, kolikor znaša po statistikah zadnjih let izkazana faktična potreba Švice, ter ne sme od importiranega blaga, naj si bo tudi predelano, principijelno ničesar izvažati v Nemčijo in Avstrijo. Švica se je morala povrh zavezati, da tudi od svojih lastnih produktov ne bo ničesar eksportirala, kar bi služilo nemškim in avstrijskim vojaškim namenom. Zato pa je dobila milostno dovoljenje, da smejo njene tovarne izdelovati municijo za entento — kar se v nekaterih francosko-švicarskih kantonih že godi.

* * *

Belgijski atentatorji.

V Weertu na Nizozemskem so aretirali dva sumljiva Belgijca, ki sta imela pri sebi mnogo melinitnih patron. Belgijca sta izjavila, da prihajata iz Vlissingena. Policija domneva, da sta nameravala razstreliti nemške utrdbe pri Lütichu. Tudi več drugih oseb je bilo aretiranih.

Vohunstvo na Nizozemskem.

Danski državljani E. Rot Nilsen, je bil obsojen na Nizozemskem na štiri mesece ječe, ker je meseca avgusta na račun neke tuje države vohunil. kake ladje se udeležujejo pomorskih vaj pri Gefleju.

Na Balkanu.

Mobilizacija Grške.

Grška je odredila splošno mobilizacijo.

Grška vlada je odredila 24. septembra splošno mobilizacijo grške armade. Grški poslanik na Dunaju Gryparis je izjavil, da je mobilizacija grške armade odrejena iz previdnosti.

Grška mobilizacija odgovor na bolgarsko.

Kralj je podpisal dekret, ki ukazuje mobilizacijo 20 letnikov. V Atenah vlada veliko navdušenje. Venizelos je bil ob 4. popoldne pri kralju, kateremu je izjavil, da je mobilizacija nrmade edini odgovor, ki ga more dati Grška vsled postopanja Bolgarije. Kralj je nato sprejel vojnega ministra Danglisa ter podpisal mobilizačni ukaz.

Vojaška moč Grške.

Vojaški sezname navajajo, da ima Grška armada v mirnem času 2000 častnikov in 60.000 mož. V vojni se deli v 5 armadnih zborov s 14 divizijami, ki štejejo skupno 192.000 mož, okrog

1000 topov, 4 polke kavalrije in potrebne tehnične čete. To so številke, ki se nanašajo le na aktivne in rezervne čete. Ker je na Grškem vpeljana splošna vojaška dolžnost od 19. do 50. leta in ker je Grška po balkanski vojni znatno povečana (šteje 4.800.000 prebivalcev) se mora smatrati, da znaša njena aktivna armada najmanj 250.000 mož in da lahko z milico vred postavi polagoma v boj okrog pol milijona ljudi.

Omeniti je treba tudi grško brodogradnjo, ki je igralo v balkanski vojni veliko vlogo.

Grška kliče črnovojnike — nevojake.

Kralj je podpisal ukaz glede sklicanja črnovojnikov, ki sploh še niso služili. Gunarisa je kralj že drugič sprejel.

Odstop načelnika grškega generalnega štaba?

Načelnik grškega generalnega štaba Dusmanis je javil kralju, da želi odstopiti. Kralj demisije še ni sprejel.

Venizelos in kralj Konstantin.

Kakor so izvedeli dunajski listi je dobil dunajski grški poslanik včeraj ponočno brzojavko, da je izdala grška vlada komunikacijo, ki poudarja, da vlada med ministrskim predsednikom Venizelosom in kraljem Konstantinom popolno soglasje ne le glede odrejane mobilizacije, temveč tudi glede eventualnih nadaljnjih ukrepov.

Kaj pričakujejo Grki?

Iz Aten poročajo: Tu se splošno sodi, da se bo ententi posrečilo prisiliti Bolgarijo, da prekličijo svojo mobilizacijo, kar bi Grška pozdravila z največjim veseljem.

Solidarnost Srbije in Grške.

„Temps“ javlja iz Aten: Diplomatični krogi pričakujejo, da se bo Bolgarija ogibala napasti grške čete. Venizelos pa stoji na stališču, da morate dostopati Grška in Srbija popolnoma solidarno. Večina grških listov objavlja patrijotične članke, ki odobravajo mobilizacijo.

Kralj Konstantin vrhovni poveljni entente armade na Balkanu.

Iz Ženeve poročajo: Francoski listi priporočajo, da naj ponudi ententa vrhovno poveljništvo nad četrtmilijonsko armado, s katero hoče udariti na Balkan, grškemu kralju Konstantinu.

Mobilizacija Bolgarske.

Oficijelna bolgarska izjava o oboroženi nevtralnosti.

Agence Telegraphique Bulagare poroča: Da je Bolgarija vstopila v oboroženo nevtralnost, to je po mnenju vladnih krogov razlagati s spremembami, ki so se nedavno izvršile v političnem in vojaškem položaju. Bolgarija nima nikakih agresivnih namenov, vendar pa je trdno odločena, s pripravljeno puško braniti svoje pravice in svojo neodvisnost. Kakor Nizozemska in Švica, ki se nista pomišljali postopati že ob izbruhu sedanje vojne ravnotako, je Bolgarije v očigled gibanju čet pri svojih sosedah dolžna proklamirati oboroženo nevtralnost. Navzlic temu pa se z zastopniki obeh vojujočih se skupin še nadalje razgovarja in pogaja.

Obsedno stanje v Bolgariji.

Bolgarska vlada je razglasila za celo državo obsedno stanje. Šole so zaprte

Promet med Srbijo in Bolgarsko prerušen.

Železniški promet s Srbijo je od 25. septembra ustavljen. V Sofijo je prispelo mnogo srbskih beguncev in dezertarjev.

Bolgarska in Grška.

Grški poslanik Naum je bil pri ministrskem predsedniku Radoslavovu in mu naznanil, da je Grška odločena, če bi se med Srbijo in Bolgarijo obstoječa nasprotja ne poravnala zlepa, zasesti s svojimi četami Dojran in Gevgeli. Zato je bilo potrebno, en del grške armade mobilizirati. Med Atenami in Sofijo se vrše pogajanja, da bi Grška odstopila Jeres, Dramo in Kavalo Bolgariji, dobila bi pa Dojran in Gevgeli. Grška vlada je za makedonske obmejne pokrajine razglasila obsedno stanje, obenem pa mejne straže pomaknila od meje v notranjost, da bi se ne mogli zgoditi kaki spopadi.

Rusija in Bolgarija.

„Politiken“ javlja iz Petrograda: Promet trgovskih ladij iz Odeše v Bolgarijo je ustavljen. Tiste ruske ladje, kar jih je v bolgarskem vodovju, so dobile povelje, zapustiti bolgarske pristane.

Nota poslanikov četverozeve Bolgariji.

Poslaniki četverozeve so izročili bolgarskemu ministrskemu predsedniku Radoslavovu noto, v kateri izjavljajo, da se bo Bolgarija, ako napade Srbijo morala boriti tudi z angleškimi, francoskimi in italijanskimi četami. Četverozeva namerava izkrcati v tem slučaju italijanske čete v Valoni, francosko-angleške pa v Solunu.

Četverozeva in Balkan.

„Agence Havas“: Ministrski predsednik Viviani in minister zunanjih del Delcassé sta dajala včeraj v odseku za zunanje zadeve pojasnila o dardanelški ekspediciji. Uradnega poročila o tej seji ni, pač pa se zatrjuje, da je Delcasse — kakor dan poprej Grey v angleškem parlamentu potrdil sklep četverozeve, da bo podpirala Srbijo, če bi bila napadena.

Romunija o mobilizaciji Bolgarske in Romunske.

Ministrski svet, ki je pretresal zunanji položaj, je vzel na znanje mobilizacije Bolgarske in Grške. Ministri so bili soglasno mnenja, da ta nova dejstva niso taka, da bi v katerikolem oziru premenila romunsko politiko. Zato ostanejo naše čete še nadalje koncentrirane ob naši meji. Vprašanje o razglasitvi obsednega stanja, o čemer govore gotovi listi, se sploh ni pretresalo.

Protinemske demonstracije v Bukarešti.

Kakih 70 dijakov je sinoči napravilo sprevod po mestnih ulicah. Dijaki so razbili okna v uredništvu lista „Seara“, v nemško-romunski informacijski pisarni in v nemški šoli. Policija je več oseb aretirala.

Italijani in Francozi pripravljajo ekspedijski zbor na Balkan.

Italija kliče novo moštvo pod zastavo. To moštvo bodo porabili pri sestavi posebnega ekspedičnega zbora, kateremu bodo pripadale tudi francoske čete. Ta armada bo imela nalogo, podpirati grško armado, ako bi ta morala Srbiji na pomoč.

Poluradna „Hestia“ poroča, da je ponudila ententa Grški za slučaj, da bo pomagala Srbiji, 150.000 mož z močno artiljerijo. Kralj Konstantin je pooblastil Venizelosa, da se tozadevno pogaja s četverozevo.

Četverozevno vojaštvo v Solunu.

„Minerva“ je izvedela iz zanesljivega vira, da so bili minoli četrtek na Mudrosu vkrcane angleške in francoske čete in pripeljane v mali pristan Katerina pri Solunu. Te čete so namenjene v Srbijo.

Grey naznanja vojaško ekspedicijo entente na Balkan.

V angleški zbornici je izjavil državni tajnik sir Edvard Grey, govorec o položaju na Balkanu: Ako bi imela bolgarska mobilizacija to posledico, da bi zavzela Bolgarija na strani naših sovražnikov agresivno stališče, potem je Velika Britanija odločena nuditi svojim prijateljem na Balkanu vsako pomoč, kar le premore in kakor bo balkanskim državam najljubše. Anglija bo storila to v sporazumu s svojimi zavezniki brez kakršnihkoli pridržkov in omejitev.

DNEVNE VESTI.

Poziv črnovojnikov pod orožje. Avstrijski in ogrski črnovojniški obvezanci letnika 1897., to je 18 letni, ki so bili pred avstrijskimi pregledovalnimi komisijami spoznani za sposobne, bodo morali dne 15. oktobra odriniti pod orožje. Tozadevni razglas bo prihodnje dni objavljen. Kot prihodnja etapa bodo poklicani pod orožje oni, ki bodo pri odrejenih pregledovanjih za letnike 1873. do 1877., nadalje 1891., 1895. in 1896. spoznani za sposobne. Ti črnovojniki bodo morali sredi novembra pod zastavo. Šele potem pridejo na vrsto starejši, 43 do 50 let stari črnovojniki, ki kakor vse kaže, ne bodo pozvani pred koncem novembra.

Vpoklic letnika 1897. na Ogrskem. Ogrski uradni list objavlja ukaz, da morajo črnovojniki letnika 1897. odriniti dne 15. oktobra pod orožje.

Visoko odlikovanje. C. in kr. stotnik gospod Konrad Pučnik iz Kranja, ki je že dobil signum laudis, je bil po zasedenju Brest-Litovskega radi izredne hrabrosti na čelu svojega bataljona od nemškega cesarja osebno odlikovan z redom „železnega križa“.

Novo vojno posojilo. Vlada dela priprave za najetje novega vojnega posojila in bo začetkom meseca oktobra apelirala na patrijotično mišljenje prebivalstva. Preludij temu najetju novega vojnega posojila čitamo v oficijozni dunajski korespondenci, ki posebno toplo pozivlje na podpisovanje velike posestnike in bogate finančne funkcionarje dunajske. Veleposestnikom pravi rečena korespondenca, da se morajo na vsak način pri podpisovanju vojnega posojila postaviti v prve vrste in piše potem: Še drugemu pričakovanju naj damo pri ti priliki ostrega izraza, to je upanje, da bodo vsaj zdaj tudi bogati finančni funkcionarji, bančni ravnatelji, prezidentje, guvernerji in upravni svetniki, pokazali dolžnost, da morajo osebno prispevati. Ni dovolj, da se mantulira z denarjem vlagateljev in štedljivcev, svoji lastni polni blagajni pa se prizanaša. Gospodom, ki so znali iz velikih kupčijskih akcij bank ter inštitutov znatno in spretno zajemati in so svoje zaklade spravili na varno, je treba zaklicati: Odprite lastne mošničke! Ni še

dolgo tega kar je bil razglašen zapisnik, odličnih imen finančnih mogočnikov, ki so dobili sijajna odlikovanja. Novo vojno posojilo jim daje priliko posvedočiti z osebnimi žrtvami, da so ta krasna odlikovanja vzbudila res požrtvovalno hvaležnost. Sicer pa naj se ti krogi tudi pri podpisovanju vedno spominjajo, da doprinašajo svoje žrtve oni državi, kateri se imajo morda v prvi vrsti zahvaliti, da jim je usoda odkazala gorke sedeže in izdatne dohodke.

Novi davki. Ker ima država zdaj za vojno in za druge potrebe čedalje več izdatkov, hoče pomnožiti svoje dohodke. V ta namen so izšle danes tri naredbe, ki določajo po načelu progresivnosti urejen tarif za pristojbine od dedščin, daril in zavarovalnin. Pristojbina od dedščin ni odmerjena po skupni zapuščini, nego po čisti vrednosti premoženja, ki ga dobi posamezni dedič. Te naredbe stopijo 1. januarja 1916 v veljavo. Uradno se razglašča, da bodo te nove pristojbine znesle na leto 23 milijonov kron.

Nalaganje in skladanje civilnega blaga ob nedeljah in praznikih je strankam samim na Kranjskem dovoljeno na sledečih železniških postajah: Jesenice, Lesce, Kranj, Škofja Loka, Ljubljana državni kolodvor, Ljubljana dolenski kolodvor, Rudolfovo.

Podraženje tobaka. Kar čez noč je finančni erar izvedel prav izdatno in občutno podraženje vseh vrst cigaretnega tobaka.

Popisovanje zalag žita, mlinskih izdelkov in sočivja. C. kr. ministrstvo za notranje stvari je zakazalo popisovanje zalag žita, mlinskih izdelkov in sočivja (fižola, graha in leče) po stanju z dne 15. oktobra 1915. Popisovanje obsega: 1. poljedelske (kmetijske) obrate, ki so pridelali katero izmed vrst žita ali sočivja, ki jih je zglastiti; 2. vse obrtne in trgovske obrate, ki vporabljajo, prodajajo ali shranjujejo žito, moko ali sočivje; 3. vse občine, javne korporacije ali druge aprovizacijske poslovalnice, ki imajo vsled nove organizacije porabe v zalogi žito, mlinske izdelke ali sočivje. Konservirano sočivje ni zavezano zglastiti, morajo se pa zglastiti vse zaloge nepodelanega sočivja, ki jih imajo tovarne za konzerve. Zglastiti so dolžni, svoje zaloge zglastiti po stanju z dne 15. oktobra 1915 oblastvu, v čigar okolišju je zaloga dne 15. oktobra 1915. Zaloge, ki so dne 15. oktobra na prevozu, mora prejemnik zglastiti v treh dneh po prejemu. Zaloge se popisujejo po občinah z uradnimi naznanilnicami, ki jih mora izpolniti ali zglastiti zavezana oseba ali po njenih navedbah zaupnik, ki ga je postavilo oblastvo. Podrobnejša določila, kako se izvrši popisovanje, izdajo politična okrajna oblastva. Namen popisovanja je, da se dobi pregled o vseh zalogah, kar jih je. Zglastiti zavezane zaloge, ki se niso zglastile, bo oblastvo zaplenilo v prid državi. Tiste, ki namenoma oblastvu prikrivajo v svoji posesti ali hrabri nahajajoče se zaloge žita, mlinskih izdelkov ali sočivja, kaznuje sodišče z zaporom od 1 tedna do 6 mesecev, če presega vrednost zaloge čez 500 kron, s strogim zaporom od 1 meseca do enega leta. Poleg zaporne kazni se sme prisoditi denarna globa do 2000 kron, ako pa presega vrednost zaloge 500 kron, do 20.000 kron. Tudi se lahko izreče izguba obrtne pravice. Tisti, ki ne podajajo pri pisovanju zalog zahtevanih podatkov tekom določenega roka, ki se branijo odgovoriti na stavljena vprašanja, ali neresnično odgovore, ki zabranijo oblastvenemu zaupniku vstop v obratne prostore, shrambe ali druge prostore, vpogled v gospodarske in trgovske zapiske, ali ki se branijo dati pojasnila, ali ki dajejo neresnična pojasnila, kaznuje sodišče z zaporom od 3 dni do 3 mesecev, ali z globo od 20 do 200 K. Poleg zaporne kazni se sme prisoditi denarna kazen do 2000 kron.

Promenadni koncert priredi tukajšnja godba prostovoljne požarne brambе jutri ob 11. uri dopoldne na glavnem trgu. Vspored: 1) A. Pöschl: „Koračnica kranjske prostovoljne požarne brambе“; 2) Fr. Lehar: „Deklica mala, deklica zala“, pesemvalček iz operete „Grof Luksenburški“; 3) Rih. Wagner: „Andante“ iz opere „Lohengrin“; 4) Ad. Ischpold: „Bairak“, turška koračnica; 5) A. Pöschl: „Narodne pesmi“, valčkov potpuri; 6) Offenbach: „Barcarolla“ iz opere „Hoffmannove pripovedke“; 7) A. Pöschl: „Zmagoslavna koračnica“.

Hrvaški umetnik Zlatko Baloković priredi v pondeljek 4. oktobra koncert v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani na korist sirotam padlih slovenskih junakov. Spored koncerta ja sledeče: Goldmark: Veliki koncert za gosli v A-molu; 2) Corelli: La Jolia; 3) Ševčik: Bretislav; Mozkovsky: Guitarre; Sarasate: Ciganske melodije; 4) Paganini: Ples čarovnic. Pri koncertu sodeluje prof. Krauth iz Zagreba. Zlatko Baloković se s tem koncertom predstavi slovenski javnosti. Dvajsetletni umetnik je rodom Zagrebčan ter je študiral violino najprvo pri prof. Humlu. Mojsirsko šolo pa je dovršil 1. 1912 na Dunaju pri prof. Otokarju Ševčiku. Nad vse laskavo je priznanje njegovega svetovnoslavnega učitelja, da ga šteje med svoje najznamenitejše učence, med katerimi se kot znano nahajata Kubelik in Kocijan ter še mnogo drugih slavni umetnikov. Takoj po dovršenih študijah je mladi virtuoz z velikanskim uspehom kon-

central v mnogih evropskih glavnih in velikih mestih. Našim glasbenim krogom je menda še v spominu, da je spomladi 1. 1913. napravil koncertno turnejo čez Italijo v Egipt, na kateri ga je spremljal slovenski umetnik-pianist Anton Trost. Tamošnji francoski in angleški listi so prinašali takrat najlaskavejše ocene o njegovih koncertih. Kdor je že kdaj slišal, kako čuvstveno in nezmotljivo obvladuje Baloković svoj instrument, ga mora brezdvomno označiti kot umetnika svetovne slave, ki bo najbrže kmalu nadkrilil svoje najslavnejše vrstnike. Z veseljem moramo pozdravljati, da se mladi umetnik, ki je zavežen Hrvat, na tako plemenit način spominja naš Slovencev, ki mu bodo gotovo na koncertu izjavili svoje najtoplejše simpatije.

Dobrim srcem! Ob živem zidu hrabrih naših braniteljev, ki s svojo krvjo branijo našo domovino pred sovražnim vpadom, si sovražnik dan na dan razbija svoje glave. Velika je hrabrost teh borilcev, ki vzdržujejo grozne napade sovražnika, a nič manj občudovanja je vredna hrabrost onih samaritank, ki prostovoljno v nevarnosti lastnega življenja stoje tem junakom na strani in jim v njihovih najnesrečnejših trenutkih, ko leže v svoji lastni krvi zapuščeni od vseh, izkazujejo dela krščanske usmiljenosti! Ena teh junakin, ki je v bližini bojne črte na Tolminskem stregla našim vojakom-ranjenecem in posebno nosila okrepečila onim vojakom, ki se borijo na Krnu, je 19letna Berta Kenda iz Tolmina. Sedaj leži v deželni bolnišnici v Ljubljani, kjer so ji morali zdravniki odrezati celo desno nogo. Dne 29. julija jo je namreč zadel kos granate v koleno, ravno tedaj, ko je pripravljala steklenice z vinom z namenom, da jih nese vojakom, ki se bijejo na Krnu. Stanje omenjene Berte Kenda je tem bolj tragično, ker je hči nesrečne vdove, ki je zgubila v zadnji zimi na bojnih poljanah v Galiciji enega svojih dveh sinov in nima sama kot revna begunka zadostnih sredstev za preživljanje svoje osebe. Zato je pogled, ki ga ima naša junakinja v bodočnost, pogled v nesrečo in pomanjkanje. A ne samo to! Potreba celiti dušno in telesno rano te junakinje je že sedaj velika in — nujna —. Revno in gmotno popolnoma osamljeno dekle potrebuje izdatne hitre pomoči! Srčna želja ranjenke je, kakor tudi potreba njenega šibkega telesa je za prvo silo priboljšek na hrani in nato umetna noga. Rojaki izkazujte se hvaležni onim junakom, ki so v boju za domovino postali nesrečni celo svoje življenje. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani si je nadela nalogo, da priskoči Berti v gori omenjen smislu na pomoč. Zato se obrača do vse slovenske javnosti, da ista blagovoli podpirati jo pri tem samaritanskem delu s hitrimi in izdatnimi donosi gmotnih žrtev. Žrtev, ki jo je Berta Kenda doprinesla za domovino in cesarja, naj bi ji domovina tudi omilila in olajšala! P o s r e d o - v a l n i c a z a g o r i š k e b e g u n c e v L j u b - l j a n i .

Baker, nikel, med. Pravkar je izšla cesarska naredba, katere učinek se bo izdatno občutil tako v mestih, kakor na deželi. Ta cesarska naredba zaukazuje namreč, da je za vojne namene oddati vse stvari, ki so iz bakra, medi, bronu, tombaka ali niklja, in vse te stvari, če so v zasebni rabi, če jih imajo prodajalci ali izdelovalci, če jih imajo gostilničarji, kavarnarji, peki, slaščičarji, društva, samostani, bolnice, čitalnice ali vzgojevalni zavodi ali sanatoriji. Oddati je torej vso kuhinjsko in drugo posodo in vse naprave iz teh kovin, skledice, ponve, možnarje, skodelice, svečnike, likalnice, kotle, uteži, palice za preproge, če niso samo prevlečene z medjo. Teh stvari ne sme nihče več obdelati, rabi jih pa še lahko do 30. novembra. Po 30. novembru bo treba vse te reči oddati za nakupovanje pooblaščenim mestom, lahko se pa za vojne namene že prej darujejo. Torej s 30. novembrom se začne oddajanje; kdor teh stvari ne bo oddal, zapade seveda kazni. Vse to blago se bo plačevalo po cenah, ki so določene v zgoraj omenjeni cesarski naredbi. Tisti, kdor bo take reči oddal, si bo moral seveda sam kupiti nadomestila iz železa, emajla ali kake druge tvarine. Da bi cene teh nadomestil ne poskočile preveč, je vlada določila v tej naredbi tudi najvišje cene, po katerih se smejo prodajati taka nadomestila, izdelana iz vlitnega železa ali pločevine.

Rekvizicija kovinastih predmetov. Wiener Zeitung“ z dne 28. t. m. objavlja tri ministrske naredbe o rekviziciji predmetov iz bakra, bronu, tombaka in niklja ter o maksimalnih cenah za železno posodo.

Rekvizicija kovin na Ogrskem. Ogrski uradni list objavlja naredbo o rekviziciji kovin. Počenši s 30. novembrom se morajo oddati državi vsi pri obrtnikih, trgovcih, gostilničarjih, kavarnarjih in v privatnih hišah se nahajajoči predmeti iz niklja, bakra, bronu ali tombaka, zlasti razna posoda namizni servis, kuhinjski kotli iz teh kovin. Država bo vse te predmete prevzela po natančno določenih cenah. Istočasno je izdala vlada maksimalni tarif za posodo iz železa, ki bo služila v nadomestilo oddanih kovinskih predmetov.

Prodaja žrebet. Dne 8. oktobra t. l. ob 12. uri opoldne se bo prodalo pri skupinskem vodstvu etapnega trenca (kraj športni prostor Tivoli v Ljub-

ljani) 119 žrebet potom javne dražbe. Pripomni se, da se morejo udeležiti te dražbe le živinorejci in kmetovalci, ki se kot taki izkažejo.

Dijaške štipendije. Naučno ministrstvo je odredilo, da se je pri podelitvi dijaških štipendij pred vsem ozirati na one dijake, ki so bili pred sovražnikom pohvaljeni ali ranjeni. Enako prednost imajo tudi oni dijaki, katerih očetje so umrli ju-naske smrti.

Poroka. Poročil se je gospod dr. Iv. Sajovic iz Olševka, odvetniški kandidat in enoletni prstovoljec pp. št. 17. z gospico Vitoslavo Kajfež iz Kočevja. — Čestitamo!

Ustanova šol za vojne invalide. V okviru pomožne akcije za oskrbo vračajočih se vojakov ustanovile so se ter se bodo še nadalje, šole za invalide, katerih naloga je, napraviti vojne invalide v njih dosedanjih poklicih zopet delazmožne oziroma, ako to ne bi bilo mogoče, izolirati jih za kak drug poklic. Oni invalidi, ki se nahajajo še v oskrbi bolnic ter okrevališč, oddali se bodo od pristojnih poveljstev v take šole. Ker se pa nahaja mnogo invalidov že doma, se županstvu naroča, da poizve za take invalide, jih podučí o obstoječi napravi šol ter posamezne ob popisu njihovega dosedanjega poklica, delazmožnosti ter pohabljenosti semkaj naznani, da se zamore naprositi „deželno komisijo za oskrbo vračajočih se vojnih invalidov“ za posredovanje.

Razpošiljanje blagovnih vzorcev vojakom na bojnem polju je vsled odloka c. kr. trgovinskega ministrstva razširjeno na sledeče vojnopoštne urade: 12, 15, 19, 30, 33, 52, 57, 84, 111, 112, 127, 128, 137, 209, 501, 503 in 502.

124.000 K dijaških ustanov. Poroča se iz Maribora, da je umrl znani slovenski rodoljub, zdravnik dr. Feliks F e r k. Njegova prva skrb je veljala vedno stradajočemu slovenskemu dijaštvu, slovenski učeči se mladini. Za to je imel vedno odprte in radodarne roke, podpiral je dijaške kuhinje, dajal sam hrano najrevnejšim, pomagal gmotno mnogim, da so bili v stanu, svoje študije dokončati. Najbolj pa se kaže ta njegova velika in sveta ljubezen do slovenske učeče se mladine sedaj, po njegovi smrti, kajti poroča se nam, da je zapustil veliki del svojega premoženja slovenski učeči se mladini. Ta vsota, ki se naj vporabi v bodoče v pomoč slovenskemu dijaštvu, znaša 124 tisoč kron. Kolikim bode s tem dana prilika, končati svoje študije, ne da bi jih iz dneva v dan uničevala skrb, kje vzeti košček kruha. Kakor je bil tih, a velik in plemenit v življenju, tako velikega in plemenitega se je pokazal še v smrti. Blag mu bodi spomin!

Najnovejša potrdila o istovetnosti, veljavna od 10. septembra t. l. komad po 3 vin. — Tiskovine „Izkaz za nakup moke“ komad po 4 vin., ter vojne dopisnice (Feldpostkorrespondenzkarte) 1000 komadov K 4— se dobivajo v tiskarni „Sava“ v Kranju.

Predlog, naj država prevzame zavarovalnice je sprožil poslanec dr. Steinwender, češ, da delajo neprimerno velike dobičke. Povod za njegov predlog mu je dalo dejstvo, da posamezne zavarovalnice in dunajske banke plačujejo svojim iz Trsta v Italijo pobeglim uradnikom tudi sedaj njihove plače, katere jim pošiljajo čez Švico in da sta podpisali zavarovalnica Assicurazioni generali 20 milijonov, Riunione adriatica pa 4 milijone frankov italijanskega vojnega posojila. Dr. Steinwender predlaga, naj prevzame država kar zdaj med vojno ti dve zavarovalnici in sicer na ta način, da kot nova zavarovalnica sama prevzame jako znatne rezervne zaklade, svobodno premoženje pa razdeli med delničarje. Steinwender utemeljuje svoj predlog tudi s tem, da je Riunione adriatica imela na premijah iz življenskega zavarovanja 17.8 milijonov kron prejemkov in le 10.5 milijonov izplačil, Assicurazioni generali pa 52.4 milijonov pre-mijskih dohodkov in 24.9 milijonov izplačil.

Slavnim županstvom!

Najnovejša potrdila o istovetnosti, veljavna od 10. septembra t. l. se dobivajo v tiskarni „Sava“, komad po 3 vinarje. — Tiskovine „Izkaz za nakup moke“ komad po 4 vinarje se dobivajo istotam.

Od da se takoj
Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritlikami.
Podatki pri upravništvu tega lista. 43

Preselitev trafike.

Podpisana se usoja p. t. občinstvu uljudno naznaniti, da je prenesla svojo trafiko v

novi zgrajeno hišo poleg „Stare pošte“ v Kranju. Maja Golob.

50 novih ⁴⁶ in še malo rabljenih moških in ženskih koles in

12 šivalnih strojev

„Singer“ in „Ringschiff“ se proda prav poceni le do 10. t. m. v hiši poleg „Stare pošte“ v Kranju.

F. Batjel.

Oddajo se v najem

3 mesečne sobe

na glavnem trgu v Kranju.

Natančneje pri upravnistvu „Sava“ 45

Spominjajte se „Rdečega križa.“

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52-40

! Poletje!

Naistarejša

trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

2 52-40

priporoča za

svojo bogato zalogo

modnega blaga, sukna za ženske obleke, kambrika, levantina in batista za bluze in obleke, ševijotov, kamgarnov in lodnov, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pleti, najnovjših vzorcev in najboljše kakovosti. Srajce, jopice in hlače moške.

Svilnati robci najnovjših vzorcev.

! Poletje!

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

1 12-33

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 378.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 4 milijone kron.

4 1/2%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.